ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЗООНІМІВ АНГЛОМОВНОГО РОМАНУ ЕРІН ГАНТЕР «КОТИ-ВОЯКИ» УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Галат К.О.
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
e-mail: karinagalat578@gmail.com

Юнацька література, її мовна і художня організація завжди орієнтовані на потреби й особливості сприйняття інформації підлітком-читачем. Художні твори для юнацтва – це засіб комунікації дорослого світу з дитячим. Передумовою успішного сприйняття дитиною художнього слова автора є обізнаність цього автора із психологією, закономірностями розвитку, особистими потребами дітей певної вікової категорії. Мета письменника не лише розважити підростаюче покоління, а й розвинути уяву, сформувати морально-етичні цінності, норми поведінки у соціумі.

У творах художньої літератури вибір власного імені героя є важливим інструментом структурування дійсності. «Літературні оніми належать до універсальних категорій художнього тексту, сприяють реалізації авторської концепції світосприйняття, оскільки оніми, крім номінування, формують історичне й культурне тло твору, наповнюють його образним змістом. Оніми одного цілісного естетичного об'єкта утворюють систему, замкнений комплекс, ономастикон, усі елементи якого взаємопов'язані й слугують реалізації авторського задуму» [5, 89].

У творах дитячої літератури оніми мають важливе виражальне й образне значення, адже містять в собі глибокий зміст, сприяють кращому розумінню його концептосвіту. Авторське бачення персонажів, їх характер, атмосфера твору криється саме в іменах героїв. М. П. Кочерган зазначає, що власні імена служать для виділення названого ними об'єкта, явища або особи з низки подібних для його ідентифікації та індивідуалізації [2, 186].

Переклад власних назв у підліткових творах, що несуть ідейне навантаження, потребує надмірної уваги перекладача. Адже при відтворені онімів іншою мовою втрачається значний відсоток таких особливостей, як своєрідна структура, звукова форма, а іноді й зміст.

М. П. Кочерган пропонує таку класифікацію онімів: 1) антропоніми (імена людей); 2) топоніми (географічні назви); 3) теоніми (назви божеств); 4) зооніми (клички тварин); 5) астроніми (назви небесних тіл); 6) космоніми (назви зон космічного простору і сузір'їв); 7) хрононіми (назви відрізків часу, пов'язані з істричними подіями); 8) ідеоніми (назви об'єктів духовної культури); 9) хрематоніми (назви об'єктів матеріальної культури); 10) ергоніми (назви об'єднань людей: товариства, організації тощо); 11) гідроніми (назви водоймища); 12) етноніми (назви народів, етнічних груп) [2, 187].

А. В. Федоров зазначає, що транскрипція, транслітерація, калькування, транспозиція чи комбінація цих способів – це головні методи перекладу онімів. [4, 147].

Пригодницький роман Ерін Гантер «Коти-Вояки» надзвичайно популярний серед підліткової аудиторії. Серія книг наповнена безліччю образів. Імена героїв особливі, несуть у собі характеристику персонажів, описуючи поведінку, зовнішній вигляд, рід діяльності тощо. Під час дослідження книги 6 «Темні часи» було виявлено 53 зооніми.

Мета статті – з'ясувати способи перекладу українською мовою зоонімів, виокремлених у англомовному пригодницькому романі Ерін Гантер «Коти-Вояки» (книга 6 «Темні часи»).

Аналіз оригіналу та перекладу власних імен котів показав, що більшість зоонімів Катерина Дудка та Остап Українець відтворили українською мовою за допомогою поморфемного перерекладу, наприклад: *Firestar // Вогнезір*, *Whitestorm // Білошторм, Graystripe // Сіросмуг, Longtail // Довгохвіст, Frostfur // Морозошубка, Goldenflower // Золотоквітка, Stonefur // Каменешуб, Deadfoot // Мертвоніг, Lostface // Безлика* та ін. На нашу думку, завдяки такому перекладу найкраще розкрито вдачу та характери персонажів, збережено особливості авторської концепції дійсності у творі.

Деякі зооніми мають словникові відповідники в українській мові: кота-вояки *Boulder // Валун*, кота-воєводи *Bone // Кістяк*, медикиці *Cinderpelt // Попелюшка,* кота-провідника *Scourge // Бич*.

Відзначимо, що клички котів, представлені у пригодницькому романі Ерін Гантер «Коти-Вояки», займають провідну позицію у вербальному втіленні авторської художньої концепції твору. На нашу думку, перекладачам вдалося зберегти інформативну і прагматичну вагомість зоонімів, використавши для їх відтворення у перекладі калькування та, подекуди, словникові відповідники.

Список використаних джерел

1. Бархударов Л. С. Язык и перевод (Вопросы общей и частной теории перевода). Москва : Международные отношения, 1975. 238 с.
2. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. 2 вид. Київ : Академія, 2005. 368 с.
3. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми. Підручник. Вид. 2-е, випр. і доп. 2017. 890 с.
4. Федоров А. В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы): учеб. пособие. 5-е изд. Санкт-Петербург, 2002. 416 с.
5. Юлдашева Л. М. Літературні оніми як засіб структурування художнього світу у творах для дітей та юнацтва. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. 2019. № 39. Т. 1. С. 89–92.

Науковий керівник: кандидат пед. наук, ст. викладач Рейдало В.С.